

Η Ανθρωπόκαινος γεωλογική περίοδος ξεκινά με την ανακάλυψη της Αμερικής

Ο αμφιλεγόμενος όρος

“ανθρωπόκαινο” χαλκεύθηκε για να περιγράψει τη γεωλογική περίοδο που διανύουμε. Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Σμιθσόνιαν το οποίο έχει αποδεχθεί τον νέο όρο, αυτό που διαφοροποιεί το Ανθρωπόκαινο από τις παλαιότερες γεωλογικές περιόδους είναι «το στρώμα πλαστικού που καλύπτει τον πλανήτη» και το γεγονός ότι ο όρος «συνδυάζει το επιστημονικό και το πολιτισμικό σε μια λέξη».

Άλλοι πάλι πιστεύουν ότι την έναρξη της περιόδου αυτής σηματοδότησαν οι πρώτες δοκιμές πυρηνικών όπλων και η διαρροή ραδιενεργών ισοτόπων στη Γη εξαιτίας της ανθρώπινης δραστηριότητας. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η νέα περίοδος εγκαινιάστηκε με τη Βιομηχανική Επανάσταση, η οποία οδήγησε σε σταδιακή αύξηση του διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα με συνέπεια της κλιματικές αλλαγές που βιώνουμε.

—Ο Νέος Κόσμος

Μια νέα βρετανική μελέτη επιστημόνων του University College του Λονδίνου που δημοσιεύεται στην επιθεώρηση Nature αφενός αποδέχεται τη χρήση του όρου - επιλογή σημαντική καθότι δεν υπάρχει ομοφωνία για τη χρήση του στους κόλπους της επιστημονικής κοινότητας- και τοποθετεί χρονικά την έναρξη της περιόδου παλαιότερα, στις αρχές του 17ου αιώνα.

Σε αντίθεση με τις παλαιότερες γεωλογικές περιόδους που καθορίζονται με κριτήριο κοσμοϊστορικές αλλαγές που άλλαξαν την εικόνα του πλανήτη, όπως προσκρούσεις μετεωριτών, μεγάλες ηφαιστειακές εκρήξεις και μετατοπίσεις των ηπείρων, το Ανθρωπόκαινο, όπως το προσδιορίζουν οι Βρετανοί ξεκινά το 1610 με

την ανακάλυψη της Αμερικής από τους Ευρωπαίους.

Οι Βρετανοί υποστηρίζουν ότι ο δικός τους ορισμός πληροί δύο βασικές προϋποθέσεις: αυτή των μακροχρόνιων μεταβολών σε πλανητική κλίμακα και εκείνη των μεταβολών σε φυσικά υλικά όπως τα πετρώματα και τα ιζήματα του ωκεάνιου πυθμένα (όπως τα πλαστικοπαγή για τα οποία μπορείτε να διαβάσετε εδώ).

Οι ερευνητές επισημαίνουν ότι λίγο περισσότερο από έναν αιώνα μετά την άφιξη του Κολόμβου στην Αμερική το 1492, δεκάδες είδη ζώων και φυτών είχαν ήδη μεταφερθεί από και προς τον Νέο Κόσμο, αλλάζοντας δραστικά την παγκόσμια βιογεωγραφία. Γύρη από καλαμπόκι, ένα φυτό της Λατινικής Αμερικής, πρωτοεμφανίζονται σε θαλάσσια ιζήματα της Ευρώπης το 1600.

Το έτος 1610 συνέβη μια ακόμα μεγάλη κλιματική αλλαγή και συγκεκριμένα η απότομη πτώση των επιπέδων διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα. Αιτία αυτής της πτώσης ήταν ο αποικισμός της Αμερικής από τους Ευρωπαίους εξαιτίας του οποίου 50 εκατομμύρια ιθαγενείς της Αμερικής πέθαναν από ευλογιά. Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις τους εγκαταλείφθηκαν και καλύφθηκαν σταδιακά από πυκνά δάση, τα οποία απορρόφησαν μεγάλες ποσότητες CO₂ από την ατμόσφαιρα.

Η πτώση αυτή, επισημαίνουν οι ερευνητές, καταγράφηκε στους πάγους της Αρκτικής και μπορεί να θεωρηθεί γεωλογικός δείκτης για την έναρξη του Ανθρωπόκαινου.

Σχολιάζοντας τις υπόλοιπες θεωρίες για την έναρξη του Ανθρωπόκαινου οι συντάκτες της μελέτης εξηγούν ότι η αύξηση των επιπέδων ραδιενέργειας που καταγράφηκε το 1964 λόγω των πυρηνικών δοκιμών δεν επέφερε αλλαγές μείζονος σημασίας στον πλανήτη όπως θα απαιτούσε ένας επίσημος ορισμός.

Παρομοίως, η έναρξη της Βιομηχανικής Επανάστασης δεν συνοδεύτηκε από απότομη αύξηση του διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα.

«Από ιστορική άποψη, η “σύγκρουση” ανάμεσα στον Παλαιό και τον Νέο Κόσμο σημειώνει την αρχή της σύγχρονης εποχής» αναφέρει ο δρ Σάιμον Λιούις, πρώτος συγγραφέας της μελέτης. «Πολλοί ιστορικοί θεωρούν τις εισαγωγές αγροτικών προϊόντων από τις αχανείς εκτάσεις της Αμερικής, σε συνδυασμό με τη διαθεσιμότητα του λιθάνθρακα, ως θεμελιώδεις προάγγελους της Βιομηχανικής Επανάστασης».

«Σε παγκόσμιο επίπεδο, το όριο αυτό σημειώνει την τελευταία δροσερή εποχή πριν από την έναρξη της μακροπρόθεσμης ζέστης του Ανθρωπόκαινου».

Το ζήτημα εξακολουθεί να διχάζει τον επιστημονικό κόσμο καθώς τον Ιανουάριο, 26 από τα 38 μέλη της Διεθνούς Ομάδας Εργασίας Ανθρωπόκαινου κατέληξαν στην άποψη ότι η νέα εποχή άρχισε με την πρώτη πυρηνική δοκιμή στις 16 Ιουλίου 1945.

Το θέμα θα συζητηθεί εκ νέου σε διεθνείς συνομιλίες που προγραμματίζονται για το 2016, ενώ το σημαντικό είναι ότι διαμορφώνεται ένα πλαίσιο επιστημονικής συναντίληψης για τη χρήση του όρου.

Επισημώς, πάντως, διανύουμε το Ολόκαινο που ξεκίνησε πριν από 11.500 χρόνια μετά τη λήξη της πιο πρόσφατης Εποχής των Παγετώνων.

Πηγή:econews